

Obozornik

glasilo delovne organizacije

Srečujemo se z vse večjimi težavami

NEKATERA Vprašanja o pospeševanju ekonomskih odnosov s tujino

Ta razmišljajna temeljijo predvsem na izvozni usmerjenosti Bresta in na neposrednih vprašanjih, ki jo tako usmerjenost povzroča. Ker sodi Brest med pomembnejše slovenske izvoznike pohištva (mimogrede: delež izvoza v Brestovi proizvodnji znaša okrog 20 odstotkov, s tem da je del proizvodnje namenjene nadomeščanju uvoza; na primer iverne plošče za proizvajalke pohištva in ognjeodporne plošče za ladjedelnštvo), bi veljala ta razmišljajna nedvomno tudi za ostalo pohištveno oziroma lesno industrijo.

Nedvomno ima lesna industrija pri izvozu nekatere prednosti, ker v dobrši meri temelji na domači surovinski osnovi. Tega se zavedajo tudi razvite države, saj je njihova lesna industrija močno razvita in hkrati tudi trdno zavarovana pred tujo konkurenco. Poleg tega je lesna industrija zanimiva tudi zaradi sorazmerno majhnih vlaganj za nova delovna mesta, radi hitrega reševanja zaposlenosti in zaposlitve ženske delevne sile.

Posledica vsega tega je v Jugoslaviji pripeljala do izgradnje precešnjih pohištvenih zmogljivosti. Ob omejevanju porabe, vse manjši stanovanjski izgradnji in ne nazadnje ob zaostreni kreditno-monetarni politiki, ki

ne pospešuje domače porabe (omejevanje potrošniških kreditov in vse večja stopnja lastne udeležbe sredstev), se nam postavlja v ospredje pravzaprav edina možnost — še hitrejše večanje izvoza. Seveda se moramo zavedati, da daje recesija v svetu pečat tudi našemu izvozu kar zadeva možnosti za njegovo rast, še bolj pa uspešnosti pri pridobivanju dohodka.

Večji izvoz proizvodov lesne industrije je bil v preteklosti, pa tudi danes vedno povezan s slabimi gospodarskimi rezultati. Naj povemo, da so bili in so tudi sedaj kazalci gospodarjenja za lesno industrijo, ki je izvozno usmerjena, v primerjavi z ostalim gospodarstvom vedno slabši kot je povprečje slovenskega go-

spodarstva (izjema so le kazalci, merjeni s povprečno uporabljениmi sredstvi, ki so zaradi slabše opremljenosti lesne industrije ugodnejši od povprečja slovenskega gospodarstva). Ob takšnih ugotovitvah se nam vsiljujejo nekatera vprašanja, ki bi z ustrezeno razrešitvijo le-teh nesporno vplivala na hitrejšo rast izvoza.

1. S prihodkovnim in dohodkovnim povezovanjem lesarstva znotraj in izven panoge — v reproverigi — prav gotovo ne moremo biti zadovoljni.

Relativno uspešno smo zastavili in uveljavljamo skupno načrtovanje v okviru delovnih organizacij, pa tudi sestavljene organizacije, v okviru SISEOT in v skupnih planih v odnosih med proizvodnjo in trgovino. Zelo malo pa smo napravili za uveljavljanje usklajenega načrtovanja. Ta pomanjkljivost nastaja predvsem zaradi prešibkih prihodkovnih in dohodkovnih povezav z gozdariji in s proizvajalci reproduktijskih materialov v reproverigi. S prihodkovnimi in dohodkovnimi povezavami med

lesarstvom in gozdarstvom smo lahko le delno zadovoljni. Dosegli smo sicer usklajeno politiko na področju načrtovanja in sporazumevanja v politiki cen, sovlaganjem lesarstva v gozdarstvo za boljše izkorisčanje gozdov in zagotovitev surovin, sovlaganjem v mehanizirana manipulativna skladischa in podobno. O pridobivanju in delitvi skupnega prihodka pa že več let tečejo le razprave, ki v neposrednih odnosih ne dajejo ustreznih uspehov. Temu primerno je medsebojno premalo odvisna tudi akumulacija v lesarstvu oziroma gozdarstvu.

Nič boljši ni položaj s prihodkovnimi razmerji v reproverigi, kjer so bili sicer doseženi tudi v okviru sestavljene organizacije nekateri sporazumi, vendar izključno za združevanje deviz. Vsekakor je to premalo. Že tako okrnjenim deviznim bilancam smo bili v lesarstvu z združevanjem prisiljeni zmanjšati neto devizne učinke v korist ostalega dela reproverige. Pri tem pa smo bili dohodkovno oškodovani, v podrejenem položaju, saj se nismo uspeli dogovoriti za skupni prihodek in za skupno delitev ustvarjenega — nižjega dohodka, pridobljenega z izvozom.

V zelo podobnem položaju smo proizvajalci v razmerjih do trgovine. Imaamo sicer skupno načrtovanje, zelo malo pa pravilnih prihodkovnih odnosov in skupnega rizika.

2. Na tujih trgih bi morali nastopati bolj enotno in trdno. Ugotavljamo, da smo premalo povezani že v slovenskem prostoru. Še slabši je položaj v okviru Jugoslavije, saj je splošno znano, da si na tujem trgu tudi sami medsebojno znižujemo cene. Zato je večje povezovanje, tudi v okviru gospodarskih zbornic, za večji izvoz zelo pomembno vprašanje.

3. Dohodkovna motiviranost je izrazito vprašljiva. Delno bi jo morali reševati z novo vsebinsko povezav v reproverigi, pa tudi s trgovino, delno pa z drugačnim tretiranjem izvoza v naši družbi.

Naj omenimo samo dva primera:

— Učinke devalvacije, ki naj bi se odločilno odrazili v dohodku izvoznika, praktično izničimo: z izsiljevanjem novih cen od dobiteljev, z zmanjševanjem izvoznih premij, z nezmanjšanimi davatvami na uvoz repromaterialov za izvoz in podobnim. Ob tem,

da velja ugotovitev, kako realna vrednost dinarja do konvertibilnih valut še vedno ni opredeljena in da so nesporazmerja med prodajo in dohodkom, dobljenim na domačem in tujem trgu še vedno občutna. To pa pomeni, da je prodaja na domačem trgu v dohodkovnem pogledu v preveč ugodnem položaju.

— Pri sedanjem pridobivanju dohodka z izvozom moramo nujno povezovati tudi pridobivanje dohodka na domačem trgu. Manjši dohodek v izvozu moramo vsaj delno nadomestiti z dohodkom, pridobljenim s prodajo na domačem trgu. Pri tem mislimo predvsem na naslednje:

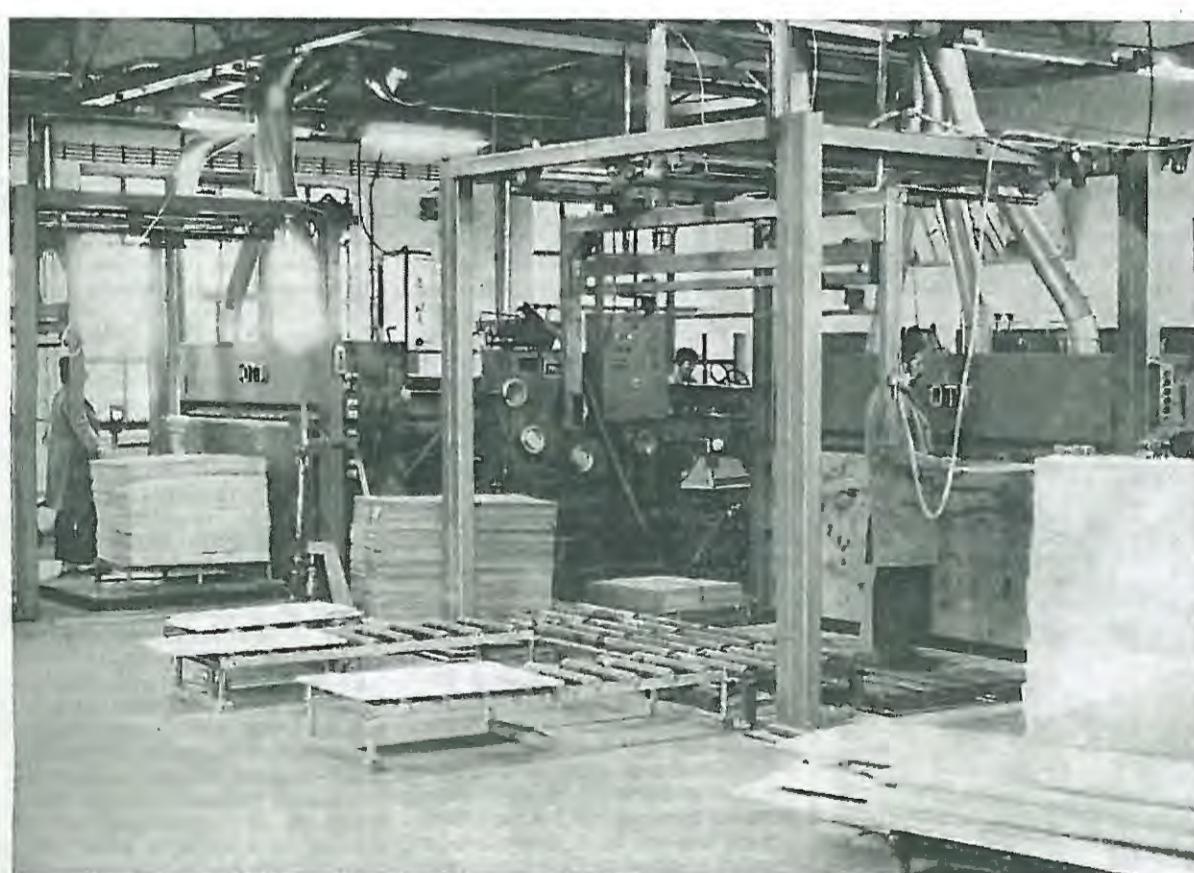
Na ustrezeno kreditno politiko, ki mora omogočati izvoz (celo pri tem imamo težave s plačili oziroma s kreditiranjem premij za pospeševanje izvoza), ustrezeno pa mora slediti tudi prodajni politiki na domačem trgu (potrošniški krediti, premostitveni krediti za zaloge in podobno). S takšno politiko bi vsaj delno omilili položaj lesne oziroma predvsem pohištvene industrije, ki zaradi svoje usmeritev v izvoz dohodkovno ni sposobna izdvajati dovolj sredstev v poslovni sklad za obratna sredstva.

4. In še nekaj je, kar nedvomno sodi v celovitost omenjenih vprašanj in ki izrazito zadeva Brest. To je vprašanje modernizacije proizvodnih zmogljivosti. Vprašanje je za nas še hujše; pred nami so naložbe, ki ne bodo dajale ekonomskih učinkov (rekonstrukcija — kotlovnice), so pa nujno potrebne za ohranitev sedanjega izvoza in predvsem za njegovo rast.

Dejstvo je, da nam akumulacija, ki jo slabi predvsem izvoz, ne omogoča sredstev za razširjeno reprodukcijo; pogosto pa je okrnjena celo enostavna reprodukcija (na primer: sredstva amortizacije konaj zadoščajo za odpalila starih anuitet za osnovno in celo obratna sredstva).

To pa pomeni, da smo ob sedanji politiki poslovnih bank in zveznih predpisov (le-te zahtevajo pri naložbah že 80 odstotni delež lastnih sredstev) ob silno majhni akumulaciji (posledica izvoza), onemogočili modernizacijo proizvodnje in s tem konkurenčnost na vedno bolj zahtevnih izvoznih tržiščih (kvaliteta, avtomatizacija in podobno).

D. Mlinar

Iz klejarne v naši temeljni organizaciji POHIŠTVO

Vstopamo v težavno leto

NEKAJ OSNOVNIH IZHODIŠČ NAŠE LETOŠNJE POSLOVNE POLITIKE

Naše letošnje planske dokumente sestavlja predvsem dva akta: plan in poslovna politika. V poslovni politiki so oblikovane temeljne usmeritve letosnjega razvoja in poslovanja, plan pa neposredno (v številkah) dopoljuje te usmeritve. V tem sestavku želimo nekoliko podrobnejše spregovoriti o temeljnih ciljih letosnjega gospodarjenja, ki so opredeljeni v poslovni politiki, o planu pa mogoče v eni izmed prihodnjih številk, ko bodo v celoti znani posamezni kazalci.

Za izhodišča, na katerih temelji poslovna politika za leto 1983, nam služijo resolucija o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije v letu 1983, srednjoročni planski dokumenti temeljnih in delovne organizacije in še posebej ocena uresničevanja srednjoročnega plana Bresta iz leta 1982.

V tej oceni ugotavljamo, da so se pogoji gospodarjenja lani bistveno zaostriili in sicer na več področjih:

— pomanjkanje reprematerijalov in zastojev v proizvodnji;

— povečanje izvoza zaradi oskrbe iz uvoza in odpalčevanja obveznosti, s čimer je zelo pada dohodkovnost;

— nižja prodaja na domaćem trgu od načrtovane zaradi padca realnih osebnih dohodkov, višjih obrestnih mer in pologa, kar je zaostriло naše likvidnostne težave, ker so bili prilivi prenizki;

— zelo zmanjšana razpolagalna pravica z deviznimi prilivi, kar ni zadoščalo za normalno oskrbo proizvodnje iz uvoza;

— zelo povečana amortizacija zaradi novih amortizacijskih stopenj, kar povečuje porabljeni sredstva in zmanjšuje dohodek.

Lanska proizvodnja je v primerjavi z letom poprej fizično upadla. To je predvsem posledica manjše proizvodnje v Minalki in Iverki ter nižje produktivnosti v Pohištvi, pa tudi v ostalih pohištenih temeljnih organizacijah (nepravčasne dobove reprematerijalov, spremembe izvoznih naročil, manjše serije, prilagajanje tržišču in podobno).

Ugodnejšo sliko kaže izvoz, še posebno na konvertibilno področje. Tako napori za večji izvoz so bili nedvomno potrebni, saj smo se kljub temu srečevali s težavami pri zagotovitvi potrebnih deviznih sredstev za uvoz in združevanje v reprematerijal. Sveda so k tem težavam pripomogle tudi spremembe deviznega zakona (zelo zmanjšana razpolagalna pravica z deviznimi prilivi).

Realno padanje družbenega proizvoda se je nadaljevalo tudi v letu 1982, na kar je vplivala predvsem večja amortizacija.

Padeč rast družbenega proizvoda pa je močno vplival na manjšo porabo vseh vrst, na dosegene rezultate, zlasti pa na slabo likvidnostno stanje.

Tudi osebni dohodki kažejo v letu 1982 realen padec, ki pa ga beležijo tudi osebni dohodki v Sloveniji. Hkrati smo z osebnimi dohodki pod povprečjem panoge in občine. Tudi letos se nam na tem področju ne obeta neke korenite spremembe na bolje, kajti predlog družbenega dohodka o razporejanju dohodka in čistega dohodka v letu 1983 še ostreje postavlja odvisnost vseh vrst porabe, torej tudi osebne, na dosežene rezultate gospodarjenja.

Lani smo bili v stabilizacijskih prizadevanjih na Brestu uspešni predvsem na področju izvoza, uvoza, zaposlovanja in naložb, realen padec pa smo zabeležili pri proizvodnji, družbenem proizvodu in osebnih dohodkih.

OSREDNJE MESTO IMA ZUNAJE TRGOVINSKA MENJAVA

Na prvo mesto je v naši letosnji poslovni politiki vsekakor postavljena zunanje trgovinska menjava, predvsem izvoz na konvertibilno področje. V tem letu naj bi realno povečali konvertibilni izvoz vsaj toliko kot leta 1982, kliničnega pa celo nekaj več. Osnovno izhodišče po vseh temeljnih organizacijah nam mora biti, da nihče ne zniža že doseženega izvoza. Večjo rast izvoza pa naj bi beležili pri izdelkih, ki so se do sedaj le malo uveljavljali na svetovnem tržišču. To so predvsem tapetniški izdelki, kuhinje in negor plošče. Poiskati pa bomo moralni tudi nekatere nove proizvode, namenjene za izvoz (na primer montažni kontejnerji).

Glede na stopnjo obdelave se bo delež izvoza spremenjal v korist končnih izdelkov in negor plošč. Za izpolnitve zastavljenih ciljev bomo moralni uresničiti več ukrepov:

— uskladiti izvozne načrte z vsemi izvozniki;

— opredeliti interne stimulacije na devizne prilive;

— izdelati program nastopanja na sejmih v tujini;

— zagotoviti, da se sprejmejo vsi izvozni posli, namenjeni na konvertibilna tržišča, pri katerih se pokrivajo direktni stroški in osebni dohodki izdelave;

— nadaljevati s tako kadrovsko politiko, ki bo zagotavljala kadre za delo v izvozu ...

Poslovna politika uvoza temelji na dejstvu, da se bo moralna v celoti prilagajati izvoznim dosegom, po drugi strani pa tudi spreminjačim se predpisom o razpolaganju z deviznimi prilivi. Temeljni cilji pa so:

— prednost pri uvozu repromateriala za programe, namenjene v izvoz na konvertibilno področje;

— uvažali bomo le tiste materiale in surovine, ki jih ne prizvajajo na domaćem trgu;

— povsod tam, kjer bo možno, bomo uvoz reprodukcijskega materiala izvajali na osnovi predpisov vezave uvoza za izvoz;

— izkoristili bomo vse možnosti uvoza po maloobmejnem sporazumu;

— iskali bomo najugodnejše ponudnike, kar zadeva cene, plačilne pogoje, dobavne roke in kvalitetno blaga.

PRODAJA NA DOMAČEM TRGU — PREDVSEM ZA ZNIŽEVANJE ZALOG

Osnovna naloga prodaje na domaćem trgu je, da bo spremljala proizvodne zmogljivosti temeljnih organizacij za domaći trg in v temeljnih organizacijah, kjer so zaloge prevelike, le-te tudi odpredala. Prav gotovo se bodo zaostreni prodajni pogoji nadaljevali tudi letos, zato bo potrebna še večja učinkovitost in prodornost temeljne organizacije Prodaja, pa tudi večji posluh proizvodnje do zahtev prodaje oziroma trga. Prodaja bo v tem letu posebno pozornost posvetila hitrejšemu poslovanju, organizirala bo poslovanje prek terminarov ter organizirala poslovno enoto v Makedoniji.

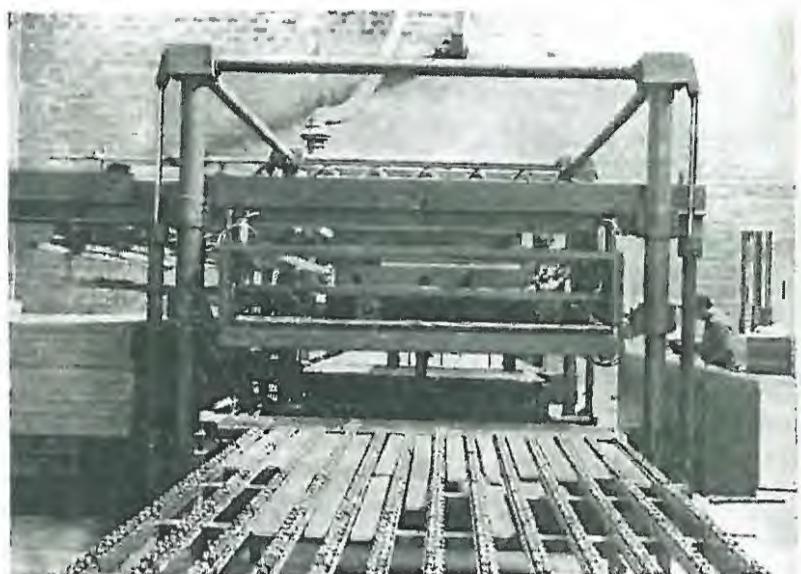
Poleg tega ima prodaja še naslednje naloge:

— Na osnovi predlogov strokovnih komisij, ki jih je imenoval skupni delavski svet, mora poleg dosedanjih programov pleskovnega pohištva (KATARINA WH, MAJA, MIHA in 3x3) izdelati dodatni program za TOZD Pohištvo, ki bo dobro sprejemljiv na trgu ter program MIHALJ v TOZD Jelka spremeniti tako, da bo cenovno sprejemljiv na trgu.

— Pri prodaji kuhinj, ki jih je tržišče dobro sprejelo že lani, se moramo v celoti držati postavljenih dobavnih rokov, povečati proizvodnjo kuhinje Brest-09 in čimprej dati na trg spremenjeni tip kuhinje Brest-12.

— Z masivnimi in tapetniškimi izdelki bomo moralni dopolnjevati predvsem celovitost našega pohtiva.

— V maloprodajni mreži moramo ustrezno rešiti vprašanja

Razrez ivernih plošč v TOZD IVERKA

skladiščnih prostorov in izpeljati sanacijo trgovine v Sarajevu.

— Krepili bomo odnose z večjimi trgovskimi hišami in uporabljali njihove izkušnje pri izbiri programov.

— Večjo pozornost bomo posvetili smotrnim izrabi sredstev za propagando, ki bodo v celoti podrejena potrebam prodaje naših proizvodov.

— Pri oblikovanju izdelkov se bomo oprli predvsem na lastne kadre.

— Vse več tovora moramo preusmeriti na železnico ter zagotoviti hitrejšo odpremo.

Pri prodaji žaganega lesa bomo razvijali prihodkovne odnose, iverne plošče pa bomo zagotavljali predvsem kupcem, s katerimi že imamo vzpostavljene prihodkovne odnose. Pri prodaji negor plošč pa bomo izpoljujevali že sprejeti sklepi za sanacijo in uspešno poslovanje Mineralke.

NABAVA NA DOMAČEM TRGU MORA ZAGOTAVLJATI SREDSTVA ZA REPRODUKCIJO

Omejevanje uvoza in dodatno omejevanje razpolaganja z devizami (Nadaljevanje na 3. strani)

Skupna prizadevanja za večji izvoz

15. januarja je bila na Brestu problemska konferenca o ključnih nalogah in dejavnostih pri povezovanju gozdarstva, kmetijstva in lesne predelave s posebnim poudarkom uveljavljanja dohodkovnih odnosov in doseganju večjega izvoza v celotni reprodukcijski verigi.

Brestovi komunisti so se v prizadevanja za večji izvoz vključili že na konferenci, ki je bila 2. oktobra lani v Celju o temi »Slovenjales in ekonomski odnosi s tujino s posebnim pogledom na planske naloge v izvozu.« Na konferenci so bili sprejeti številni sklepi, ki naj bi jih članice sestavljene organizacije Slovenjales poskušale v kar največji možni meri tudi uresničiti.

Naša naloga je, so zapisali v sklepih, da se zavzemamo za izpolnitve sprejetih obveznosti klub zaostrenim pogojem poslovanja. Posebno skrb je potrebno posvetiti rokom, kvaliteti in cenam našega izvoza.

V živahnih razpravah, ki je sledila uvodnim besedam Draga Mažeja, so bila jasno izpostavljena nekatera vprašanja, ki jih bo potrebno čim prej ustrezno rešiti, če hočemo doseči visoko zastavljene izvozne cilje.

Naj namizam nekaj pomembnejših sklepov in ugotovitev.

— Več pozornosti bomo morali posvetiti dohodkovnemu povezovanju med gozdarstvom, lesno predelovalno industrijo in trgovino.

— Izvoz je v prihodnje naša edina rešitev. Ob velikih prizadevanjih komunistov in strokovnih delavcev je bil v letu 1982 dosežen doslej rekorden izvoz.

— Gleda na zaostritve v kreditno-monetarnem sistemu, na padanje kupne moči prebivalstva in ob dvigu živiljenjskih stroškov bomo domačo prodajo zelo težko povečevali. Zato bodo nujni novi naporji za večji izvoz.

— Produktivnost v pohišteno-predelovalni industriji pada. Potrebno bo kvalitetno, strokovno reševati ta vprašanja.

— Brest že vrsto let stopnjujeva prizadevanja za izvoz, kar mu znižuje dohodek in z njim povezano akumulacijo. Posledica tega je tehnoška zastarelost, ki slabí konkurenčno sposobnost na domačih in na tujih trgih.

Ce bi vsa razmišljanja, ugotovitev in sklepi, ki smo jih sklali na naši problemski konferenci, strnili v eno misel, potem lahko rečemo, da smo sočeni s številnimi težavami, vendar pripravljeni, da voz naše prizadevanje peljemo dalje, z vztrajnim, odgovornim in prizadevnim delom.

V. Šega

S problemske konference o povezovanju prizadevanj za večji izvoz

Vstopamo v težavno leto

(Nadaljevanje z 2. strani)
nim sredstvi bosta letos še bolj zaostrila pogoje za nabavo repromaterialov in surovin na domačem trgu. Ponudba ustreznih materialov se zmanjšuje, zaradi siromašenja uvoznih komponent pa je vprašljiva tudi kvaliteta teh. Zavedati se moramo, da je večina naših dobaviteljev posredno ali neposredno vezanih na uvozne surovine. Zato se bo pogojevanje dobav z združevanjem deviznih sredstev ali z uvozom surovin za predelavo še stopnjevalo.

Tudi oskrba z rezervnimi deli in materiali za vzdrževanje bo čedalje težja, saj sedaj veljavni predpisi prepovedujejo uvoz opreme. Nekoliko bolje stanje pa predvidevamo pri oskrbi z lesnimi surovinami.

Zato bo v teh razmerah poglavita naloga nabave, da redno oskrbuje proizvodnjo z ustreznimi surovinami in repromateriali ustrezeni kvaliteti in dogovorjene količine ob čim manjših stroških. Gleda na te težave se bomo za dosego omenjenih ciljev organizirali tako, da bomo znotraj delovne organizacije vzpostavili tesnejše sodelovanje. Istočasno bomo znova proučili vse možne vire nabave na domačem trgu in z njimi navezali tesnejše stike.

Klub omenjenim težavam se zaloge repromaterialov ne smejo povečati, saj bi s tem povzročili večjo vezavo obratnih sredstev in slabše likvidnostno stanje.

PROIZVODNJA SE MORA PLAGAJATI TRŽNIM RAZMERMAM

Z boljšo organizacijo dela v proizvodnji in boljšo izrabo delovnega časa moramo doseči, da bomo kljub manjšim serijam in novim izdelkom nadomestili morebitne proizvodne zastote. Izpolnjevanje zastavljenih proizvodnih načrtov mora postati osnovna obveza proizvodnih temeljnih organizacij tudi v zaostrenih pogojih gospodarjenja. V celoti bo imela prednost proizvodnja za izvoz.

POMEMBNI za izpolnjevanje dovorjenih načrtov proizvodnje postajata tudi notranja in zunanjja kooperacija. Bolj odgovorno in obvezujoče bomo morali sploštovati takšne dogovore, saj s tem pravzaprav dopolnjujemo celovitost Brestovega programa.

Učinkovite moramo odpravljati ozka grila v proizvodnji, ker omejujejo njen fizični obseg. Če bodo zahtevale izvozne potrebe ali potrebe domačega trga, bomo morali na nekaterih ključnih mestih zagotoviti tudi večizmensko delo. Povečati bomo morali varčevanje z energijo in dosledno izpolnjevati ukrepe na tem področju.

FINANČNO POSLOVANJE JE V POGOJIH KORENITIH SPREMEMB KREDITNO-MONETARNE POLITIKE

Na tem področju so Brestovi sedanjci napori usmerjeni predvsem v zagotovitev najnovo potrebnih denarnih sredstev za možnosti plačevanja zapadlih obveznosti in s tem tudi za nemoteno proizvodnjo oziroma celotni poslovni proces. Zaostreni pogoji kreditno-monetaryne politike in realno padanje kupne moči prebivalstva zmanjšujejo prodajo rohstva, s tem pa tudi pridobivanje dohodka. To pa povzroča preveliko vezavo sredstev v zalogah in hude likvidnostne težave. Sedanja politika poslovnih bank pa omejuje vse vrste kreditiranja in s tem zmanjšuje financiranje sprotnega poslovanja. Izjema je le kreditiranje izvoza na konvertibilno področje, zato je tudi v tem pogledu najnovo potrebno povečevati izvoz.

Za izboljšanje likvidnostnega stanja moramo nujno izpolniti vrsto nalog, predvsem pa:

- zmanjšati vezavo v obratnih sredstvih (večji delež naročilniške proizvodnje, določiti največje zneske sredstev za nabavo reproduktivskih materialov v posameznem mesecu za vsako TOZD, opredeliti najugodnejše proizvodne serije z upoštevanjem zahtev tržišča, odprodati nepotrebne materiale in podobno);

- povečati delež proizvodnje za izvoz na konvertibilno področje;

- vsako naložbo posebej proučiti s stališča likvidnostnega položaja TOZD in celotne delovne organizacije;

- za vsako pomembnejše vzdrževanje opreme in zgradb moramo poprej pripraviti analizo ekonomske upravičenosti in finančne možnosti;

- pri sovlaganju moramo dati prednost poslovnim partnerjem v reproduktivski verigi in sicer izključno na dohodkovnih razmerjih;

- tudi sovlaganja sredstev z zunanjimi poslovnimi partnerji v temeljne organizacije Bresta moramo zasnovati na osnovi dohodkovnih odnosov.

Slabo likvidnostno in akumulativno stanje nam onemogoča tudi večje naložbe.

NALOŽBE SO ODVISNE OD SREDSTEV. NAMENJENE SO LE ZA ZAGOTAVLJANJE PROIZVODNJE

Že v srednjeročnem načrtu smo naložbe zmanjšali na najmanjšo mero, kar nam je narekoval primanjkljaj virov sredstev. Tudi sedaj se to še vedno kaže in sredstva za naložbe so v bistvu na voljo le v TOZD Žagalmica. V vseh temeljnih organizacijah bodo možne le nujne nadomestitve opreme v višini 20 odstotne minimalne amortizacije.

Nekaj sredstev bomo morali zagotoviti za vlaganje v razširitev maloprodajne mreže in za nakup terminalov kot smo to opredelili v srednjeročnem načrtu.

Skupaj s sovlagatelji in delno s sredstvi poslovne banke bomo zagotovili sredstva za gradnjo kotlovnice v TOZD Žagalmica. Kljub temu je potrebno pred vsako naložbo preveriti naše finančne možnosti. Za TOZD Masiva in Jelka bomo v letu 1983 pripravili načrte, elaborate in ostalo potrebno dokumentacijo za pričetek izgradnje kotlovnice, ki so opredeljene za naslednja leta srednjeročnega obdobja.

POSEBNO POZORNOST ZAPSLOVANJU

Že v srednjeročnih planskih dokumentih smo zapisali, da se število zaposlenih ne bi spremnilo, razen ob širitev maloprodajne mreže ali ob povečevanju proizvodnje za izvoz. Posebej smo poudarili, da naj se novi delavci zaposlujejo v neposredni proizvodnji ali pri strokovno ustvarjalnem delu.

Gleda na to, da smo v prvih dveh letih tako zastavljene cilje izpolnjevali in glede na naše potrebe v sedanjih družbeno ekonomske pogojih moramo ob sodelovanju družbeno političnih, samoupravnih in strokovnih organov v letu 1983 na tem področju izpolniti zlasti naslednje naloge:

- zagotoviti takšno število in strukturo delavcev, ki bosta omogočala doseganje zastavljenih ciljev TOZD in delcne organizacije;

- zagotavljati, da bodo delavci zastoje v proizvodnji oziroma izvozna naročila reševali najprej s prerazporejanjem delovnega časa v smislu 42-urnega tečnika ali s prerazporejanjem v okviru delovne organizacije; če pa to ne bo

mogoče, z delnim koristenjem letnega dopusta;

- opravljati strogo selektivnost pri zaposlovanju novih delavcev za boljšo kvalifikacijsko strukturo in omogočiti zaposlitev vsem štipendistom Bresta;

- zagotoviti kar največjo socialno varnost Brestovim delavcem tako, da se vsem zaposlenim omogoča delo.

OSTALE NALOGE ZA UČINKOVITEJE POSLOVANJE IN POGABLJANJE SAMOUPRAVNIH ODNOsov

Eno izmed zelo pomembnih področij je prav gotovo tudi povezovanje v reproverigi (predvsem z gozdarji in s trgovino), kjer bo potrebno poenotiti skupne opredelitev ključnih nalog, s posebnim poudarkom na uveljavljanju dohodkovih odnosov in doseganju večjega izvoza v celotni reproduktivski verigi.

Letos bo Slovenijales-trgovina odprla nov skladisčno-prodajni center v Črnučah. V to poslovanje se bo z enim pleskovnim in enim kuhinjskim programom vključil tudi Brest in sicer po načelih skupnega prihodka. Brest ima tudi z vsemi večjimi trgovskimi hišami podpisane samoupravne sporazume o skupnem prihodku, ki jih bomo morali v letu 1983 dopolniti in v nekaterih pogledih uskladiti z veljavnimi predpisi.

Zaostreni prodajni pogoji na domačem in na zunanjem tržišču pa nam narekujejo, da v naš program vključimo spremišljanje izgradnje in opremljanje različnih vrst družbenih in namenskih objektov. To pa pomeni, da se moramo usposobiti za obvladovanje naročilniškega trga. V ta namen bomo oblikovali povezovalne aktivnosti v pripravljalnem inženiringu.

Letos bomo nadaljevali s širitevjo terminalske mreže po temeljnih organizacijah in Skupnih dejavnostih. Na področju novejših sredstev kot enega izmed kazalcev bolj smotrne porabe surovin in repromaterialov. Pri razporejanju dohodka moramo zagotoviti počasnejšo rast sredstev za vse oblike porabe ter hi-

Povrčinska obdelava v TOZD MASIVA

račniki (občina Cerknica, Alpetour Škofja Loka).

V sodelovanju z družbeno-političnimi organizacijami, posebej sindikati, bo potrebno stalno spremišljati učinkovitost in funkcionalnost posameznih medijev ter vlogo vseh odgovornih za obveščanje. Poleg glasila morajo tudi druge interne informacije bitreje spremišljati samoupravna in druga dogajanja in kolikor mogoče obveščati vnaprej, pred samoupravnim odločanjem. Od predlagateljev samoupravnih in delegatskih gradiv bo treba zahvatiti tudi kratke in razumljive povzetke. Posebno pozornost bo potrebno posvetiti organiziraju javnih razprav, zlasti o najpomembnejših samoupravnih in delegatskih dokumentih, pri čemer morajo imeti pomembno vsebinsko vlogo zlasti družbeno politične organizacije.

Ustvarjanje dohodka mora temeljiti na kvalitativnih faktorjih. Doseči moramo nižjo rast porabljajočih sredstev kot enega izmed kazalcev bolj smotrne porabe surovin in repromaterialov. Pri razporejanju dohodka moramo zagotoviti počasnejšo rast sredstev za vse oblike porabe ter hi-

*
trejšo rast sredstev za razširitev materialne osnove dela. Pri delitvi osebnih dohodkov moramo upoštevati določila dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka. Prizadevali si bomo, da zaustavimo padanje realnih osebnih dohodkov, kar pa bo možno le ob večjem doseganju dohodka oziroma čistega dohodka in izvoznih rezultatov.

Očitno je torej, da poslovna politika zastavlja pred nas zahtevne in odgovorne naloge na vseh ključnih področjih poslovanja. Le-te pa bomo morali tudi izpolniti, če bomo hoteli doseči zastavljene cilje, opredeljene že v srednjeročnih planskih dokumentih in biti vsaj toliko uspešni, ali bolj kot v prvih dveh letih srednjeročnega obdobja pri stabilizirjanju gospodarstva.

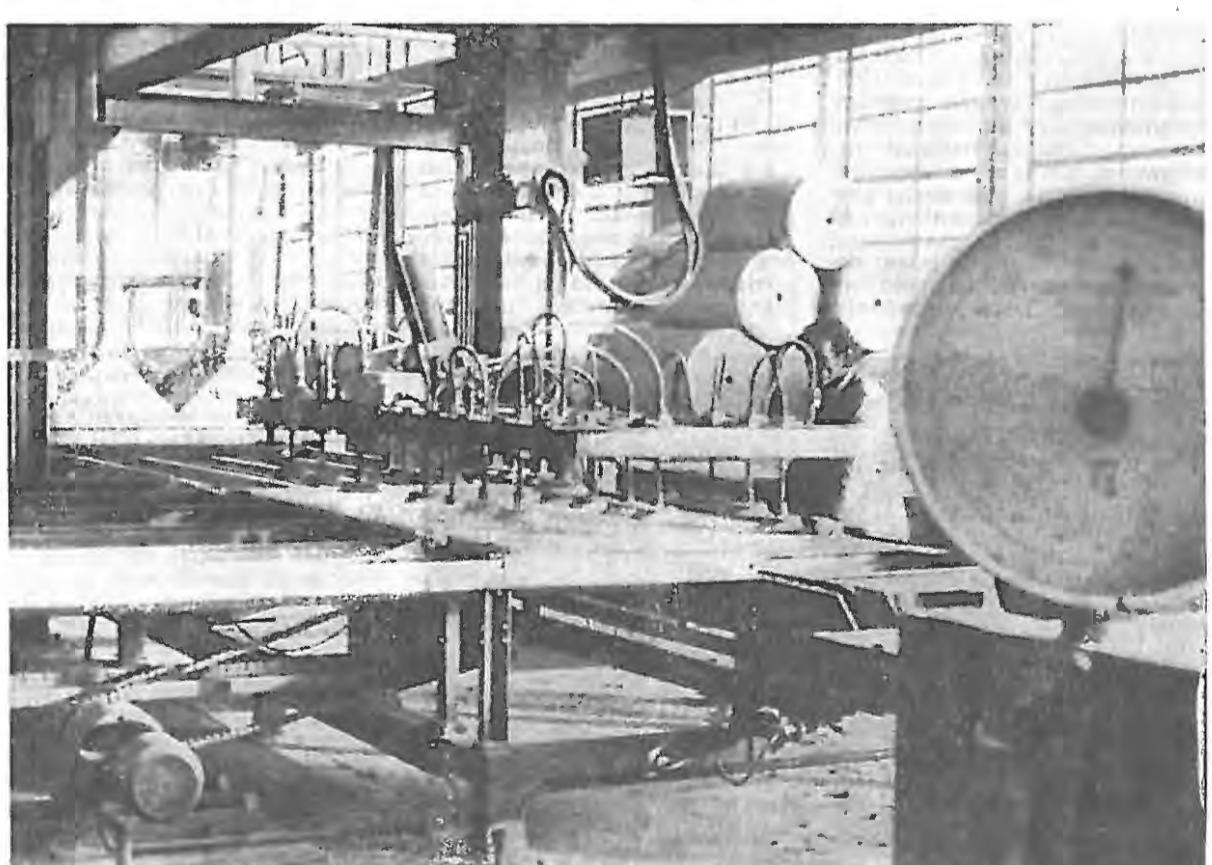
To so le kratki povzetki bistvenih izhodišč naše letošnje poslovne politike, ki bo med obravnavo morda doživelva še kakšne spremembe. Prav pa je, da so delavci obveščeni vsaj o glavnih poslovnih ciljih preden bodo ta dokument sprejemali.

M. Širaj

Avtomoto društvo Cerknica razpisuje

LICITACIJO

za prodajo avtomobila Zastava 750, letnik 1979. Licitacija bo v nedeljo, 6. februarja ob 10. uri v prostorih društva, Partizanska 17 v Cerknici. Avtomobil je v voznem stanju.

Iz naše MINERALKE, ki že dosega ugodnejše rezultate

Zahtevne naloge za letošnjo proizvodnjo

Letos bo gospodarjenje še težje kot je bilo v letu 1982. Prizadevati si bomo morali za še večjo proizvodnjo za izvoz. Zelo previdno in nadvse odgovorno pa bomo morali pripravljati tudi proizvodnjo izdelkov za domači trg. Serije bodo tudi v prihodnjem manjše od takšnih, ki zagotavljajo celoten izkoristek proizvodnih zmogljivosti.

Letos bo zaostrena oskrba z nekaterimi repromateriali. Pri oskrbi z repromateriali, še posebno s tistimi, za katere so potrebljena devizna sredstva, bo imela prednost izvozna proizvodnja. Nadaljevati bomo morali s prizadevanji, da bo delež uvoznih materialov v naših izdelkih čim manjši.

Poostriiti bomo morali tudi odgovornost za kvaliteto naših izdelkov. Čeprav bomo vgrajevali več domačih materialov, pa naših izdelkov ne bomo smeli osiromašiti.

Z boljšo organizacijo dela v proizvodnji in z boljšo izrabljeno delovnega časa moramo doseči, da bomo kljub manjšim serijam nadomestili proizvodne zastote. Izpolnjevanje sprejetih proizvodnih načrtov mora postati osnova obveznosti proizvodnih temenih organizacij tudi v zaostrenih pogojih gospodarjenja.

Izpolnjevanje proizvodnih načrtov mora biti naša osnovna naloga tudi pri obvladovanju stroškov. Uvajanje novih proizvodnih programov mora biti vnaprej dobro in odgovorno pripravljeno. Lanske izkušnje je treba pri tem opraviti s pridom uporabiti. Pri tem pa imata najbolj odgovorno nalogu prodaja in proizvodnja.

Kar zadeva zaloge gotovih izdelkov, pa tudi surovin in repromaterialov, lani svojih načinov zadovoljivo opravili. Naše likvidnostne razmere in visoka cena kapitala zahtevajo, da bomo morali biti letos neprimereno bolj kritični, ko bo šlo za izpolnjevanje nalog, ki se nanašajo na zniževanje zalog.

Pri tem bomo morali tudi v prihodnjem imeti nadvse odgovorno nalog - lansiranje proizvodnih nalogov in analize o možnostih trga. Natančne in hitrejše evidence o zalogah posameznih elementov ter natančno načrtovanje prodaje pa nam morajo biti vodilo pri oblikovanju količin posameznih izdelkov, ki bodo dani v proizvodnjo.

Z vprašanjem zalog gotovih izdelkov je tesno povezano hitro in sprotno kompletiranje odpremljnih nalogov. Pri tem odgovornem delu moramo resnično spremeniti naše navade in odgovornosti. Ceha za slabo ali neodgovorno delo pri kompletiranju izdelkov je bila doslej prevelika. Naloge strokovnjakov, ki vodijo in načrtujejo proizvodnjo, morajo biti tem, da bomo dogovorjene dobavne roke dosledno spoštovali. Tiste proizvodnje,

ki še nimajo vpeljanega terminiranja proizvodnje, morajo to obliko dela čimprej uveljaviti. Prodaja in računalniška obdelava podatkov pa morata proizvodnji posredovati kvalitetna poročila o potrebah za kompletirjanje izdelkov.

Vse bolj pomembni pri izpolnjevanju dogovorjenih proizvodnih načrtov postajata notranja in zunanja kooperacija. Ta oblika proizvodnega sodelovanja bo morala tudi v prihodnjem dopolnjevati celovitost Brestovega programa. Bolj odgovorno kot doslej bodo morale temeljne organizacije spoštovati dobavne roke, dogovorjene količine in kvaliteto polizdelkov. Z neodgovorno kooperacijo napravimo našemu skupnemu delu več škode kot koristi.

Z dodatnimi ukrepi, bodisi s prerazporeditvami delovnega časa, delavcev in z drugimi oblikami, moramo medsebojne proizvodne obveznosti obvezno spoštovati, kar zadeva roke, kvalitet in količino.

V naši proizvodnji moramo učinkovitejše odpravljati ozka grla. Tega zaenkrat ne moremo opraviti z naložbami, ampak predvsem z uvajanjem nočnega dela in dela v prostih dnevih.

Pri tem bomo morali uveljavljati ukrepe, ki se nanašajo na izpolnitev načrtov delovnih ur v letnem merilu. Naša proizvodna obveznost v zaostrenih pogojih gospodarjenja mora biti, da bomo po potrebi uvajali tudi tri in štiriizmensko delo na vseh ključnih delovnih mestih, če bodo zahtevale izvozne potrebe ali potrebe domačega trga.

Strokovnjaki, ki vodijo in načrtujejo proizvodnjo, bodo morali nadaljevati s prizadevanji za bolj prilagodljivo proizvodnjo. To bodo od nas zahtevale tržne razmere pri prodaji in pri oskrbi proizvodnje z repromateriali, pa tudi tehnoške potrebe po novih programih in pogodbennih rokih za proizvodnjo izdelkov. Pri tem se moramo zavedati naših pomanjkljivosti v tehnoški opremljenosti in zmogljivosti (sušilnice, nekateri stroji).

V okviru skromnih možnosti za modernizacijo naše proizvodnje bomo morali letos najodgovornejše načrtovati naše naložbe. Odločitve bodo morale temeljiti na tem, da bomo naše proizvodne programe dvignili na takšno ravnenje, ki jo zahteva svetovno tržišče v oblikovnem in kvalitetnem pogledu. Te zahteve pa bomo lahko uresničili le, če bomo ob-

skromnih finančnih možnosti resnično kupili takšno opremo, ki bo omogočala to proizvodnjo.

Neprimereno bolj pozorni bomo morali biti pri pripravi proizvodnje, načrtovanju tehnoških postopkov in konstrukciji izdelkov, kar se tiče standardizacije in tipizacije posameznih delov po hištvu in vgrajenih repromaterialov. S tem bomo v marsičem poenostavili našo proizvodnjo in zmanjšali zaloge potrebnega repromateriala.

Pri naročanju potrebnega repromateriala in surovin bo treba odgovorneje postavljati normative, dajati naročila in spoštovati najkrajše dobavne roke. Spritočno nekaterih izredno dragih naših repromaterialov, še posebno tistih, za katere so potrebljena tuji devizna sredstva, lahko z večjo odgovornostjo vseh, ki sodelujejo v proizvodnem procesu, prihranimo veliko denarja.

Odločno bomo zaostriли tudi varčevanje z energijo. Ukrepe, ki smo jih v zvezi s tem sprejeli v vseh temeljnih organizacijah, bomo dosledno uresničevali. Z boljšo organizacijo proizvodnje bomo povečali tudi efektivni čas strojnega dela in zmanjšali stroške časa.

Zaostriši bomo morali tudi odgovornost pri proizvodno-sklaščni in odpreni dokumentaciji, kar je osnova za pravočasne in urejene evidence, ki nam jih omogočajo računalnik in novi terminali. Slabe posledice malomarnega in neodgovornega odnosa do pravilnega izpolnjevanja dokumentov v proizvodnji in po skladničih ter pravočasnega dostavljanja dokumentov v računalniško obdelavo so prevelike, da bi takšno delo lahko dopustili.

Vsekakor tudi našo proizvodnjo čakajo letos zahtevne naloge, če naj dosežemo osnovne gospodarske cilje, ki smo si jih zastavili.

D. Mazij

Zaposlovanje letos

V OBRAVNAVI JE SAMO-UPRAVNI SPORAZUM O ZAPOSLOVANJU V OBCINI CERKNUCA

V januarju so delavski svetni naših temeljnih organizacij obranavali in sprejemali predlog samoupravnega sporazuma o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini Cerknica.

Takšna oblika letnega načrtovanja je bila prvič uvedena lani in je temeljila tudi na srednjoročnih usmeritvah družbeno-ekonomskega razvoja na področju zaposlovanja. Poudarjeni so bili predvsem produktivno in selektivno zaposlovanje, prestrukturiranje gospodarstva, izvozne usmeritve, izboljševanje kvalifikacijske sestave zaposlenih, zmanjševanje režijskih in administrativnih del ter omejevanje del izven rednega delovnega razmerja.

Predlog samoupravnega sporazuma za leto 1983 vsebuje v glavnem enake osnovne usmeritve kot lani, še bolj pa so poudarjena izvozna usmeritev, zaposlovanje štipendistov, zaposlovanje iskalcev zaposlitve ter prekvalifikacija in zaposlovanje tehnoških viškov delavcev. Da bi izboljšali kvalifikacijsko sestavo zaposlenih, je v sporazumu podprtih zaposlovanje pripravnikov, ki organizacije združenega dela z manj kot polovičnim deležem delavcev s profili od V. kvalifikacijske stopnje navzgor zavezuje, da morajo zaposlititi najmanj enega pripravnika na sto delavcev.

To pa pomeni, da bomo morali na Brestu zaposlititi najmanj triindvajset pripravnikov.

A. Šega

Posnetek iz naše proizvodnje

Svetlejša prihodnost?

OB LETOŠNJEM MEDNARODNEM SEJMU V KÖLNU

Položaja pohištvene industrije v tem trenutku ni mogoče oceniti kot rožnatega; kdo bi lahko temu oporekal? Gospodarska recesija, ki že nekaj časa moti državne in mednarodne gospodarske tokove, tudi naši panogi ni prizanesla. Zato je verjetno dajal mednarodni sejem pohištva v zahodnonemškem Kölnu, ki smo ga obiskali, nekoliko zaprt vtis.

Za razstavo je to nekoliko čudna ocena. Pa vendar. Veliko od skoraj 1400 razstavljalcev se je na 212.000 kvadratnih metrih razstavne površine predstavilo nekako zadržano. Se nikoli doslej ni bilo dosegljivega tako malo prospektnega gradiva, še nikoli niso bili »vohuni« tako nezaželeni. Doseženo kakovostno ravneni svojega pohištva so proizvajalci hoteli tehtati pretežno s svojimi trgovskimi partnerji in ne s konkurentri.

Razvoj v proizvodnji pohištva se je očitno razvejal v dve polnopolne jasni smerni, z zelo malo vmesnega tipanja. Na eni strani je značilno velikoserijsko pohištvo, ki je praktično v celoti »oblečeno« v umetne folije. Vendar to niso folije izpred desetih, petnajstih let. Pri razpoznavanju (primerjalno s furnirjem) delajo težave tudi največjim strokovnjakom in še pozoren ogled da vedeti o poreklu materiala.

To je nadvse pomembna ugotovitev, saj so tako vse dosedanja prednosti furnirja (kot naravnega materiala) v primerjavi s folijami izgubljene. Temu smo v veliki meri vsekakor krivi proizvajalci pohištva sami. Z vsemi mogičimi postopki smo se trudili, da bi naše pohištvo ob uporabi naravnih materialov dobilo sintetični videz, s tem pa smo na široko odprli vrata kemiji, ki priložnosti ni zamudila. Omenjeno »sintetično« pohištvo krasijo številni dodatki, ki so prav tako oblečeni v folije in zelo redko v furnir.

Nasprotina, vendar očitna smer v proizvodnji pohištva je postal »naravno« pohištvo. Nekateri mu pravijo »pravo« pohištvo. Vsi elementi (razen okovja), ki tak iz-

delek sestavljajo, so izdelani iz masivnega lesa in običajno tudi tisti deli, za katere bi vsakdo pričakoval, da so izdelani na primer iz furnirane iverke. Masivna tikovina, hrast, češnja. Izdelki, ki zares navdušujejo!

Človek, ki se ne more odvrniti od misli, da gozdov nisemo začeli izkoriscati šele včeraj in da zaloge lesa nikoli niso bile neomejene, pride ob razmišljaju vseeno do ugotovitve, da obe nakazani smeri v razvoju pohištva končno pomenita idealno sožitje tudi z vidika izkoriscanja oziroma porabe surovin. Na eni strani je to torej množično »sintetično« pohištvo, v katerem je prek plošč vgrajen manj kvalitetni les in na drugi strani visoko-kvalitetni »naravni« izdelki, ki zahtevajo tudi primerno kvalitetne surovine. In Jugoslovani vse pozoren ogled da vedeti o poreklu materiala.

Jugoslavija, z letno proizvodnjo pohištva v vrednosti 70 novih milijard dinarjev, se je na nekaj sto kvadratnih metrih razstavne površine prek trgovskih organizacij predstavila v deželi, v kateri se proda največ pohištva na prebivalca. Italijani, ki nas pa vrednosti proizvodnje ne dosegajo, so v znamenju svojih izvoznih prizadevanj zasedli celo sejemske halo. Slednje samo v dokaz, da na tako skromnem prostoru verjetno nismo uspeli pokazati vsega, kar znamo.

Se besedo o barvnih tonih, ki so prevevali sejemske izdelke. To so bili predvsem naravni toni bora, hrasta, češnje in zopet belo emajlirano pohištvo. Svetle barve torej. Ali napovedujejo tudi svetlejšo prihodnost?

D. Lesar

VOZNIŠKA DOVOLJENJA ZA VOŽNJO TRAKTORJEV

Republiški zakon o varnosti cestnega prometa, ki je stopil v veljavo v začetku leta 1983, ureja tudi področje vožnje in delo s traktorjem in traktorskimi priključki. Po zakonu bodo morali imeti vsi vozniki traktorjev izpit za delo in ravnanje s traktorjem in traktorskimi priključki. To določilo zakona bo pričelo veljati s 1. aprilom 1983, do takrat pa lahko vsi, ki imajo veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil B, C ali D kategorije, vozijo traktor.

Občani, ki imajo dovoljenje za omenjene kategorije, lahko vložijo vlogo na Oddelku za notranje zadeve občine Cerknica za izdajo vozniškega dovoljenja za traktor. K vlogi priložijo fotografisko sliko, kolek za 68 din v veljavno vozniško dovoljenje za B, C ali D kategorijo. Fotografska slika ne sme biti starejša od 6 mesecev, velikost slike pa je 3,5 cm × 4,5 cm.

Občani, ki prebivajo na območju krajevnih skupnosti Nova vas in Loška dolina, lahko vložijo vlogo na krajevni urad v Novi vasi oziroma v Starem trgu. zadnji rok za vlogo je 31. marec 1983. leta.

Delo pri valjčni brusilki (iz TOZD Žagalcica)

Delegati govore

Pred nekako štirimi leti smo pričeli s stalno rubriko »Delegati govore«, vendar je žal po slabem letu (kot tudi več drugih rubrik) učinknila. Iz več razlogov smo se odločili, da jo znowa oživimo. Občani so se po preteklih volitvah v novem mandatu že vživeli v svoja nova delegatska opravila, predvsem pa je dosedanje delovanje delegatskega sistema že dalo celo vrsto izkušenj, dobrih in slabih. Poskusili bomo, da bodo naši delegati o teh izkušnjah spregovorili tudi v prihodnjih številkah. Temeljni kamen smo tokrat že postavili...

— Delegatski sistem poznate. Kaj mislite o njem?

Vprašanje bi lahko ocenil tudi kot nekoliko provokativno. V zadnjem času je namreč slišati precej glasov o tem, ali ni nemara delegatski samoupravni sistemi sokrivec za vrsto težav, s katerimi se srečujemo. Takšno stališče je seveda enostansko. Kljub temu pa velja dobronamerino opozarjati na nekatere napake, ki smo jih opazili v preteklih letih. Takole na hitro bi pomisli na tri glavne zavore v delegatskem sistemu.

Prva je v tem, da smo sicer že precej razvili poto in načine delegatskega odločanja — delamo pa drugače. Mnoge državne ali poddržavne sile želijo (sicer zelo previdnimi prijemi) prikazati objektivno pogojene težave in celo težave, ki so jim botrovale same, kot posledico neučinkovitosti ali premajhne učinkovitosti delegatskega sistema. Tako laže ribarjo v kačem.

Včasih pomislim, ali ni nemara delno tudi v tem vzrok za slabo pripravljenec ali vsebinsko nerealne predloge — na eni strani, ter v zelo zapleteni zakonodajno-pravnih ureditvih, ki daje obvezen okvir samoupravnemu odločanju — na drugi strani. Tako smo priča nesmiselnemu

položaju — administracija vodi skoraj vse, odgovornost oziroma posledice pa zadevajo tiste, ki so vodeni.

Druga zavora je pravzaprav nasproti prve. Gre za precej množičen pojaven, ko demokracijo (demos = ljudstvo, krantein = vladati) razumemo tako široko, da razpravljamo in se pogajamo vse, ob vsaki priložnosti in v vsem. Nemalokrat se zapletemo celo ob izpolnjevanju takih nalog, za katere je povsem jasno, da jih moramo izpolniti. Že Engels je ugotovil, da to ni več samouprava, saj moramo potem, ko smo samoupravno opredelili cilj, odti vsak v svoje delovne prostore, na katerih (je dejal) bi moralno pisati: »O, vi, ki vstopate, vsako avtonomijo pustite. To pa z drugimi besedami pomeni: naredimo vsak na svojem delovnem mestu tisto, o čemer smo se dogovorili in ne pogajajmo se v prazno.«

Tretji problem je socialno-psihološkega značaja. Na zunaj je videti kot neslepčnost, lagodnost, nezanimanje in neodgovornost. Vzroki za te pojave pa so različni in celo nasprotни. Včasih je izvolimo pasivne (lepše zveni kot lene) delegate. Poleg tega je v človeški naravi, da posameznika vrsta zadev ne zanima. Torej mo-

Predsednik zboru krajevnih skupnosti, Zdravko Zabukovec

ramo pri kandidiranju delegatov paziti, koga usmerimo v posamezno vrsto dejavnosti. In končno — mnogi občani so najprej zelo ognjevitvi delegati oziroma samoupravljalci, a se kasneje nekako skrjajo, bodisi zaradi neuspehov ali pa zaradi prevelikih naporov. Žal zagnanim javnim delavcem ne znamo dati priznanja, ki jim gre. Naj bodo vzroki taki ali drugačni — določena lagodnost se je razlezla med nami — kot vlagi v stari hiši.

In zdaj k jedru odgovora! Mislim, da je delegatski sistem, pri čemer mislim predvsem tudi samoupravno odločanje v organizacijah združenega dela, tista demokratična oblika odločanja, ki omogoča začetek uresničevanja globokega človeškega načela o enakopravnosti oziroma enakovrednosti. Prepričan sem, da je prednost tega sistema prevelika, da bi ga napadali zaradi drobnih napak, ki so se pojavile v njem.

— V čem vidite rešitev opisanih pomanjkljivosti oziroma kakšen naj bi bil vzoren delegat?

— Dejal bi, da potrebujemo temeljiti popravek našega ravnateljnja v smeri: več dejanske samouprave pri glavnih odločitvah in manj pri izvajanjih jasno dogovorjenih nalog. V nekem smislu bi torej morali razmaziti med pomembnimi in izvedbenimi. Nadalje, vlogo različnih »centrov moći« izven delegatskega sistema moramo zmanjšati na najmanjšo možno mero. Delegate, to se pravi, vse občane, moramo čim bolj in stalno izobraževati in dajati vso, zlasti pa moralno množično podporo poštenim, skromnim, a delavnim delegatom ter drugim javnim delavcem.

Vzoren delegat je po moje neprestano aktiven pri spremljanju vprašanj, ki jih zastopa, zna povezovati in usklajevati interese, daje občanom povratne informacije, prepričuje in je odločen, zna prisluhniti tudi življenjskim potrebam in upravičenim zahtevam drugih občanov ter na podlagi vsega tega izbrati najbolj primerno rešitev. Dobro je, če pri vsem tem ohrani mirne živce.

— Je veliko takšnih delegatov?

— Ne. Toda njihovo število bo rastlo, če bo rastla podpora iz baze, ki jih je delcgirala.

— Trenutno ste med drugim predsednik zboru krajevnih skupnosti v skupščini občine Cerknica. Kakšno je vaše delo?

— Če hočem biti iskren, moram reči, kako sem pričakoval, da bo bolj zapleteno. Razlogi, da se zadeve rešujejo razmeroma sproti, so pozitivni in negativni. Med pozitivne štejem, da so delegati vestni, saj se v našem zboru v tej mandatni dobi še ni pojavilo vprašanje sklepčnosti ter da so gradiva, ki jih pravijo ustrezne službe, razmeroma ustrezna.

Med negativne razloge pa sodi dejstvo, da se občinska skupščina prav v pričetku tega mandata obdobja nekako vklaplja v pretežno državno-administrativno vodenje pristop k stabilizacijskim dejavnostim in nima kdo ve kako vidnih izvirnih odločitev glede pomembnejših zadev.

Opravljanje funkcije predsednika zboru krajevnih skupnosti pa je kljub opisanim »olajševalnim okoliščinam« dovolj razgibano. Večkrat se srečujemo z vprašanji, ki so na prvi pogled manj pomembna in nimajo »širine«, a je od njihove rešitve v

veliki meri odvisno razpoloženje prebivalcev občine ali vsaj posamezne krajevne skupnosti. Zato morajo biti tako vprašanja rešena konkretno in ne zgolj načelno. Tudi sicer bomo skušali v tem mandatnem obdobju čim več odločitev nasloniti na trdnata. Pravzaprav bomo k temu prisiljeni. O tem pa kdaj drugič.

Pripravila V. Šega

Napet proizvodni načrt

ja proizvodnje) govori namreč o tem, da bomo tudi pri nas morali storiti zelo konkrete korake, če bomo hoteli obdržati v proizvodnji sedanji visoki delež izvoza.

Poudariti moram, da trenutna ozka grla rešujemo s prerazporeditvami delavcev po vsej tovarni in da pri tem nimamo težav, ker so delavci seznanjeni s sedanjim položajem in to z razumevanjem sprejemajo.

Veliko težav imamo z vedno slabšo kvaliteto, hkrati za z vedno dražjimi repromateriali kot so laki, kartoni, razredčila, lepila... iz domače proizvodnje. To niso samo naša mnenja, to so grožnje kupcev, da našega blaga s tako kvaliteto ne bodo več jemali. O tem bi se veljalo pogovoriti tudi širše, v okviru združenja lesarstva, saj ob takih pogojih ne bomo mogli dolgo vzdržati.

Ob koncu bi pozval vse delavce, da se temeljito posvetijo svojemu področju dela in ga po najboljših močeh tudi opravijo. Le tako bomo dosegli boljše rezultate gospodarjenja.

M. Kusič

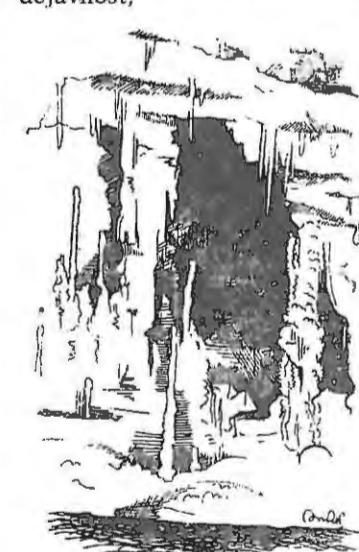
Delna nadomestitev stanarin

— potrdilo o številu članov gospodinjstva,

— izjavo upravičenca s katero izjavila:

— o drugih dohodkih gospodinjstva,

— da stanovanje ali del stanovanja ne daje v podnjem ali da stanovanja ne uporablja za poslovne namene oziroma obrtno dejavnost,

— da imetnik stanovanjske pravice ali eden od članov gospodinjstva ni lastnik vseljive stanovanjske hiše, vikenda, avtomobila nad 1300 ccm, starega do 5 let ali motornega čolna nad 3,5 KW.

Nosilci stanovanjske pravice, ki izpoljujejo pogoje za pridobitev pravice do delne nadomestitve stanarine, naj pošljejo svoj zahtevek s podpisano izjavo, potrdilom o dohodkih gospodinjstva za leto 1982 in potrdilom o številu članov gospodinjstva DO VKLJUČNO 15. FEBRUARJA na naslov: Samoupravna stanovanjska skupnost občine Cerknica, Cesta 4, maja 51.

M. Drobnič

IZIDI JANUARSKEGA REFERENDUMA IN VOLITEV

V vseh naših temeljnih organizacijah je bil 12. januarja referendum o združitvi delovne organizacije SILVAPRODUKT Ljubljana v SOZD Slovenijales — proizvodnja in trgovina in o sprejemu sprememb in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Slovenijales.

V vseh temeljnih organizacijah je referendum uspel, saj se je v vseki temeljni organizaciji večina delavcev opredelila za združitev omenjene nove delovne organizacije v SOZD Slovenijales in za spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Slovenijales.

Istočasno z referendumom so bile tudi volitve v samoupravne organe SOZD Slovenijales. Delavci so v vseh temeljnih organizacijah z večino glasov izvolili v delavski svet SOZD Slovenijales naslednje delegate: Franca Trudna — iz TOZD Gaber, Mitja Strochacka — iz TOZD Pohištvo in Viktorja Jeriča — iz TOZD Masiva.

V komisijo samoupravne delavske kontrole SOZD Slovenijales je bil v vseb temeljnih organizacijah izvoljen Srečo Drobnič — iz TOZD Tapetništvo.

V vsaki temeljni organizaciji so delavci volili tudi delegata za zbor interne banke SOZD Slovenijales. V zbor interne banke so bili izvoljeni: Vanda Hace (Gaber), Stane Zigmund (Žagalnica), Boris Rupar (Jelka), Marija Branisej (Tapetništvo), Franc Udovc (Iverka), Ivan Zabukovec (Masiva), Miro Horvat (Pohištvo) Slavko Mišić (Prodaja), Milan Štritof (Mineralka).

V izvršilne organe delavskega sveta SOZD Slovenijales so bili imenovani:

Vojko Harmel — v odbor za plan in marketing;

Igor Gornik — v odbor za ekonomika, finančna, devizna in kreditna vprašanja;

Drago Mazij — v odbor za usklajevanje investicij;

Jože Hren — v odbor za razvoj samoupravne organiziranosti in dohodkovnih odnosov.

A. Perčič

Iz drugih lesarskih kolektivov

V Jelovici gre h koncu gradnja skladišča za kompletacijo izdelkov stavnega pohištva, s katero so pričeli sredi lanskega leta. Skladiščna hala je dolga 80, široka pa 25 metrov in je zgrajena v dveh etažah. V kletni bo skladišče repromateriala, v pritličju pa bodo gotovi izdelki. Grajena je v armirano-betoniski izvedbi z montažno strešno konstrukcijo. V sklopu tega objekta je tudi zaklonišče osnovne zaščite za dvesto oseb. Skupna vrednost opravljenih del je dobrobit pet milijard in pol starih dinarjev.

V TOVARNI MERIL si prizadavajo, da bi pospešili inovacijsko dejavnost. Te dejavnosti po prej skorajda ni bilo, po spremjetju samoupravnega sporazuma za to področje pa je bilo lani prijavljeno že 14 inovacijskih predlogov.

Tudi LESNINA se namerava intenzivneje vključiti v reklamno-propagandne akcije ob saraevskih zimskih olimpijskih igrah. Nekaj reklamnih akcij v zvezi s tem so že pripravili, na drugnejši program pa bo izdejan v kratkem. Ocenjujejo, da bi za učinkovitejši propagandni nastop na igrah potrebovali vsaj dva do tri milijone dodatnih sredstev za propagando.

JAVOROVA temeljna organizacija Izvoz-uvoz v Šežani, ki je bila ustanovljena pred petimi leti, opravlja okrog 95 odstotkov celotne maloobmejne menjave s slovenskimi firmami v Italiji. Z ustanovitvijo slovenskega mešanega podjetja HOBLES v Benečiji pa se je Javor vključil tudi v višje oblike gospodarskega so-

delovanja. Poleg zunanje-trgovinskega poslovanja za Javor opravlja ta temeljna organizacija izvozne in uvozne posle po maloobmejnih sporazumih še za približno dvajset slovenskih delovnih organizacij.

LIP Bled se že dalj časa ukvarja s proizvodnjo strojne opreme za lastne potrebe. Zdaj so se odločili, da bi to proizvodnjo izpolnili in jo namenili za vse jugoslovansko tržišče, kar je ob uvoznih omejitvah še posebej pomembno. V ta namen so že podpisali pogodbo o kooperaciji z avstrijsko firmo Springer, nedavno pa samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev za skupno poslovanje z ljubljanskim Commerce. Le-ta bo opravljal raziskavo domačega in tujega trga, skrbel za reklamo in propagando, vzpostavljal stike s kupci in sklepal z njimi pogodbe ter sovlagal v razvoj te proizvodnje. LIP pa bo proizvajal in razvijal izdelke iz pogodbe s Springerjem: lupilnike za les, stroje za izdelavo gredic, sekalnike, stroje za letvičenje in rezervne dele. Sedaj že proizvaja transportno opremo, tako da ves program predstavlja zaokroženo celoto.

Ena izmed pomembnih dejavnosti temeljne organizacije SLOVENIALES — trgovina Proles je tudi zastopstvo švedske firme Volvo BM za stroje, ki jih uporabljajo predvsem v gradbeništvu in lesni industriji. V zadnjem času se preusmerjajo tudi v prodajo strojev našim delavnim organizacijam, ki opravljajo investicijska dela v tujini. V Irak so prodali že 60 strojev, za katere

zagotavljajo tudi rezervne dele in tehnično pomoč.

ELAN je podpisal samoupravni sporazum s sarajevskim podjetjem Centrotrans o prenovitvi TRIM objekta na Palah pri Sarajevu. Obnovljeni objekt bodo uporabljali skupaj z Alpino, ki je tudi podpisala omenjeni sporazum, med zimskimi olimpijskimi igrami. Po tem sporazumu in dogovoru z obema republiškima gospodarskima zbornicama, bodo za prenovitev namenjena le sredstva, ki jih že tako namenjajo za obnovo in razvoj nerazvijenih republik in pokrajij in sicer v višini 5 milijonov dinarjev.

GLIN Nazarje namerava letos povečati izvoz za 18,5 odstotka; zmanjšali bodo proizvodnjo oken, povečali pa proizvodnjo senčil in kompletnih stavnih mizarških izdelkov, sami bodo predelali več kot polovico letne proizvodnje ivernih plošč, v žagariji bodo povečali delež namenskega žaganja hladovine, investirali bodo samo v opremo in obnovitve sedanjih objektov, produktivnost pa naj bi narasla za 6 odstotkov.

V HOJI so lanski program načrtoval skoraj v celoti izpolnili, čeprav so se otepali s težavami. Jugoslovanski dobavitelji namreč kasnijo z dogovorjenimi roki, nabaiva iz uvoza pa je močno otežkočena. Za načrteni program so porabili okrog 23 milijonov sredstev; šlo pa je v glavnem le za obnovitvena dela po temeljnih organizacijah ter za nabavu novega potrebnih strojev in naprav.

V STOLU so izpolnili lanske izvozne obveznosti za konvertibilni trg. Ceprav so jim padli v vodo izvozni posli z nekaterimi velikimi ameriškimi kupci, jim je uspelo, da so si pravočasno priskrbeli zamjenjave; delno na samem ameriškem tržišču, delno pa v Evropi in na Srednjem vzhodu. Zlasti je potrebno podariti pomen inzeniring poslov, ki so jih dosegli na iraškem tržišču; brez njih bi bili izvozni dosežki dosta manj ugoden. Obetajo si prodor v svet tudi z novim programom lameliranega pohištva.

Pravnik odgovarja

Vprašanje:

V nekaterih temeljnih organizacijah je bil posameznim delavcem pri osebnem dohodku obračunan tudi poseben dodatek za nepreklenje delovnega časa. Ta dodatek so tem delavcem obračunavali zato, ker so opravljali dela nepreklenjeno ves delovni čas. Ti delavci naj tako ne bi imeli polurnega odmora in s tem tudi ne možnosti, da bi šli na malico.

Ali je tako obračunavanje dodatka pravilno in v skladu z našimi samoupravnimi akti?

Odgovor:

Tak dodatek v naših samoupravnih splošnih aktih s področja delitve dohodka in sredstev za osebne dohodke ni bil nikoli opredelan, saj bi bil tudi v nasprotju s širšimi predpisi oziroma dogovori.

Delavec ima pri delu z nepretrganim polnim delovnim časom pravico do odmora. Odmor med delom je določen v enkratnem trajanju in se ga ne sme določiti na začetku ali koncu delov-

MARLES izvaja svoje montažne hiše že od leta 1968. V sedanjih gospodarskih razmerah pa so se prizadevanja za večji izvoz še stopnjevala; v preteklih letih predvsem v evropske države, v zadnjem času pa tudi na nova tržišča — na Blížnji vzhod in v afriške dežele. Nedavno so sklenili večji izvozni posel s Tanzanio. Tam bo Marles postavil 26 montažnih objektov s skupno površino 2.407 kvadratnih metrov in v vrednosti 1.235.000 dolarjev. Podoben večji izvozni posel si obetajo tudi v afriški državici Benin.

»Toda, Klara! Ne rini z glavo skozi zid, ker prisiljena reč nikoli ni dobra! Natin Janez je že večji od naju in ima pravico soodločati o svoji prihodnosti!« je odločno pribil oče.

A mati je kot besna sova planila vanj in mu primazala klofuto: »Molči, prekleti slabici! Itek mora k vojakom in pikam! Kot mati imam pravico usmeriti ga, kamor želim! Si mar pozabil, da bo šele čez štiri leta polnoleten? Gorje njemu in tudi tebi, če mu boš poskusil preprečiti pot do uniforme!«

Oče je smrtno prebedel, si potipal udarjeno lice, a ponosno odhajajoči ženi vrzel še tole: »Klara! Bodti vendar slabič! Itek mora k vojakom in pikam! Kar obsedena si od svoje večne vojaščine...«

Zdaj šele vem, da je otroška vzgojiteljica, ki je bila priča smrti treh najnjenih malčkov, govorila resnice... Obsodila te je, Klara, da so umirali zaradi tvoje vojaške dresebine...«

Obrisal si je znoj in solze, ko se je opotekal po stezici v dom.

Kakšna škoda, ker se ni ozril, da bi videl svojo Klaro, ki je odprtih ust hlastala za zrakom in se ujela ob deblo jablane...

V bližnjem ribezovem grmičju sem čepel in trepetal od groze. Polno grlo suhih solz me je dušilo. da sem si zaželet smrti. Nenadoma pa sta me objela divji srd in želja, da bi jo zadavil. Zravnal sem se, hotel izkričati vanjo ves strup oropanega otroštva in planiti...«

Toda moč notranje razbolelosti mi je v hipu ohromila telo, da sem le zagral, lovil z rokama ravnutežje in padel med ribez. Moje oči so še ujele jablano z odrevenoleti materino postavo, ko sem v zadnjem odtenku obupa in brezupnil med grmiči do obzidja in utoril v nezavest...

Predramil me je glas opoldanskoga zvona in klicanje poslov h kosi. Vse popoldne so me iskali. Obhajalo me je zadovoljstvo zaradi njihove zaskrbljenosti, ker me niso našli. Šele naslednji dan me je okrog poldne izbezal iz ribeza moj prijatelj Mirenček, ki ga je moj oče še prejšnji večer priklical na pomoč.

nega časa. Iz tega izhaja, da je treba delo organizirati tako, da bo vsak delavec imel med delovnim časom odmor. O razporeditvi odmora odloča delavski svet, ki glede na organizacijo in potek dela v temeljni organizaciji določi, kdaj bo imel posamezen delavec odmor.

Za čas odsotnosti z dela zarači polurnega dnevnega odmora dobiti še posebnega dodatka za to, ker naj bi delal nepreklenjeno ves delovni čas, brez odmora, ampak se mu mora ta odmor zagotoviti. Če organizacija in potek dela zahteva, da se posamezna dela opravljajo nepreklenjeno, potem je delo potrebljeno organizirati tako, da bodo lahko vsi delavci, ki opravljajo taka dela, imeli odmor in sicer najprej ena (na primer polovica delavcev), nato pa še druga skupina.

A. Perčič

MAGDA STRAŽIŠAR MAGDUŠKA OBSOJENCI ZIBELKE

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Trdili so, da je tisto leto obrodila pšenica kot še nikoli. Moj oče je s hlapci tovoril ogromne vozove žita in ga vlagal med late v kozolcu. In tako voz za vozom... Moj oče, šolani oficir, večletni vojaški veteran s kolajnami in pohvalami, je zdaj ves prenojen hitel s spravilom pšenice. Ves obraz mu je sijal od sreče, ker je vreme ugodno...

To je moj oče, ki sem ga začel gledati z novimi očmi: če... če bi bil v oficirski uniformi res tak med kot trdi moja mama, bi oče zdaj ne mogel biti srečen, četudi bi pšenica imela zlato zrnje... sem preudarjal, a lotil se nisem nobenega dela.

Mati se je nekako umirila in me je spet na silo hotela naučiti klavirja. Zaman. Ni me veselilo, ker se na glasbo sploh nisem razumel. Rad pa sem gledal delavce, kadar so hiteli s spravilom sena, če se je kisalo vreme. Toda jaz se nisem mogel sprizazniti z umazanimi rokami, obleklo in znojem. Fui...!

Obvisel sem pri hiši kot sračje gnezdo, iz katerega je zletel še poslednji mladič. A name se je pričeli mati in me posiljevala s svojo ljubezijo in milimi prošnjami, naj se prostovoljno prijavim v vojaško enoto. In tako sem v večnem kolebanju med njeni vsiljivostjo in svojo nedoločnostjo zamudil še zadnjo priložnost za kmetijsko šolo; osemnajstletnih mladeničev zaradi

voknika v redni vojaški rok namreč niso več sprejemali. Tedaj se mi je šele posvetilo, da je zmagača mati, ki se poslej ni več zanimala zame. Kot utrujen vojskovedova se je umaknila v svoje prostore, pa se vsa posvetila glasbi in branju nemške literature.

Leta 1890, ko mi je bilo dvajset let, sem dobil uradno obvestilo in poziv na sedemletno služenje rednega vojaškega roka. V sebi sem prekel vse avstrijske vojaške zakone, mater z njenim vmešavanjem in histeričnim jokom, pa nazadnje se samega sebe, ker se nisem znal rešiti, ko je bil še čas.

Prvič v življenju sem se zaupal očetu in ga milo prosil, naj me reši preklete vojaščine.

»Premisli bom,« je tiho odvrnil, se starčevsko kislo nasmehnil in odšel proti hlevom s težkim korakom kot da je bila moja prošnja zanj le preveliko breme...

O, zdaj pa šele razumem! Praviti prekleti partizani so me moralni ostriči, da sem končno doumel očetu stisko...

Tiste dni pa sem kot vohun oprezal za vsakim očetovim korakom in (, sramota) prisluškoval celo njegovemu pogovoru z mojo materjo; revež pa si je priboril njen dovoljenje za desetminutni posmek — s pisemno prošnjo...

Pod veliko jablano v kotu obzidja ga je čakala s knjigo v roki ob času, ki mu ga je določila.

Kako lep je bil takrat moj oče! Sveže obrit in oblečen kot iz škat-

lice je prihal po peščeni potki med jagodičevim nasadom. Prisnehljal se ji je nasproti in ji ponudil obe roki v pozdrav.

A so mu roke omahnilo in namreč okamenel, ko je rekla: »Kaj še želiš od mene, Luka Ozimnik? Ali si končno spregledal, da ne sodiš med hlapce in dekle za isto mizo?! Ali celo upaš, da ti bom podala roko v spravo? O, motiš se, Luka Ozimnik! Predolgo si vztrajal v svoji zmoti, ker ne prenesem niti misli na twojo hlapčevsko zatelebanost, četudi si tokrat oblečen kot se spodboli!«

Za razliko od materine zajedljivosti pa je bil očetov glas miren in zbran:

»Pozdravljeni, Klara, moja nekoč tako ljubljena žena! V spominu na začetek najine poti v nemških mestih mi je pri srcu tako lepo... Lepo in hudo obenem... Kar devet otrok si mi rodila, Klara, in hvala ti za to. Kako neskončno sem bil srečen tiste čase ob pogledu na lepa živa bitjeca, ki so žal umrla, še predno so doživelata peto pomlad... Kar sedem mladih živiljen, kri najine krvki imava v grobniči dunajskega pokopališča. Draga moja, zelo sem bil prizadet ob toliko izgubah in razumem, da je bilo še težje, ker si dva od njih pokopal sama, ko sem bil na fronti...«

Osorno ga je prekinila: »Ne čevasj mi solzavljih oslarij, Luka Ozimnik! Povej mi na kratko, kaj sploh šeliš od mene!«

Odkašljal se je in dejal: »Ne tako, Klara! Upam, da je v tebi še toliko plemenitega materinskega srca, saj te prosim za najnega edinega sina samo kanček razumevanja in dobre volje...«

»No, in?« je kriknila ter se soražno zasrepela vanj.

»Natin Janez me je lepo prosil, naj ga rešim vojaščine. V danih okoliščinah bi mi to tudi uspelo, če soglašaš, da ga za nekaj let vpisemo v primerno šolo, da si bo izoblikoval duševnost in razširil obzorne.«

»Nikoli!« je zarjula. »Moj Itek mora postati oficir zlepa ali zgradišča!« je z udarcem noge ob tla podkreplila svojo odločitev.

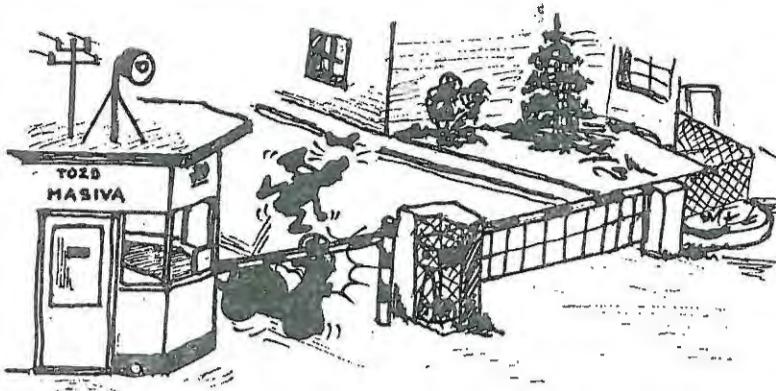
Mirenček? Oh, da...! Mirenček! se je zdramil v sedanjo star Ozmnik. Med svojim samogovorom in podoživljanjem preteklosti se je slekel do golega, vrgel vse cuje na hodnik in se hitro zaklenil. Še dobro, da je imel v umivalni omariči poln vrč čiste vode. Četudi je bila mrzla, mu je izprala smrad in ga osvežila. Umazano vodo je zlil ven kar skozi križe odprtega okna...

Toda, groza! Ko je v velikem ogledalu zagledal svojo podobo, se skoraj ni prepoznał. Zastrjeni temni križ je kot pečat usode med počlenjenimi gostimi kodri nemoj rjavel vanj svojo obsodbo... Prav tako kot nekoč v ribezu ga je tokrat stresal mraz pod toplo odoje v lastni postelji, ko je tudi spanec pobegnil od njega.

Moral se bo ostriči na balin! je pomisli. Saj to je čisto preprosto opravilo, ki ga zna sleherni vaščan. Toda frizer, ki bi bil poklicno zavezani v molk, vsa Poljana ne premore. Nekoč je bil on sam namignil Italijanom in so oba frizerska salona začiali s Fedelakov domačijo vred... Njemu, Ozimniku, se je takrat zdelo vse prav; kaj naj bi vendar počela kar dva frizerja z belimi rokami in uglašenim vedenjem v kmečki Poljani?

In zdaj? Ali naj ga uredi sosed Klepec, ki mu kljub svoji razcefrani bajti še pozdrava ne privošči? Ali celo Žirovc, ki ima v jeziku strup devetih modrasov? Brrr... Da bi mu ta hlapčevska reva šarila s svojimi parklji po glavi? Ne! Ne in ne! Pa bo vseeno moral nekaj poigrati...

Takrat ga je iz ribeza priv

V TOZD Masiva so poostriili varnostne ukrepe. Med drugim so ob vodu poleg doseganja »rampe« dodali še »rampico«. Ta novi varnostni ukrep je prvi v živo občutil poštar z mopedom...

Kegljaške novice

BO USPELA UVRSTITEV V PRVO LIGO?

Končalo se je moštveno tekmovanje v zahodi skupini druge slovenske lige v kegljanju. Zlasti je bilo napeto zaključno tekmovanje v Ljubljani, saj so šele zadnji meti odločili zmagovalca. Vse se je najbolje iztekelo za Brest, ki je zmagal pred Tekstino iz Ajdovščine in se tako uvrstil med osem najboljših slovenskih moštev.

Vrstni red:

1. BREST, Cerknica 20.233 kegljev
2. TEKSTINA, Ajdovščina 20.228 kegljev
3. SCT, Ljubljana 20.120 kegljev
4. HIDRO, Medvode 20.118 kegljev
5. IZOLA, Izola 19.662 kegljev
6. GORICA, N. Gorica, 19.603 kegljev
7. JESENICE, Jesenice 19.343 kegljev
8. PROTEUS, Postojna 18.907 kegljev

Sklepni del tekmovanja za uvrstitev v prvo slovensko ligo bo 22. in 23. januarja v Ljubljani ter 5. in 6. februarja v Čateških Toplicah in Krškem. Nastopilo bodo ekipe Celja, Tekstila — Slovana (peto in šesto uvrščena iz lanske prve lige), Rudarja iz Trbovelj (prvak vzhodne lige) ter Bresta (prvak zahodne lige).

Najboljši dve moštvu se bosta uvrstili v prvo slovensko ligo, v kateri bo nastopalo šest ekip po ligaskem sistemu.

VODSTVO TUDI V PRIMORSKO-NOTRANJSKI LIGI

Na kegljišču v Cerknici je ekipa Bresta v 4. kolu primorsko-notranjske lige premagala ekipo Gorice in obenem dosegla tudi nov ekipni rekord cerkniškega kegljišča s 5515 keglji.

BREST 5515 (Založnik 964, Urbas 891, Mulec 897, Prešeren 911, Turk 927, Gornik 925)

GORICA 5186 (Peršolja 890, Vešček 849, Skrt 819, Radočaj 894, Pahor 829, Grmek 905)

Vrstni red po 4. kolu:

1. Brest	8 točk
2. Tekstina	6 točk
3. Gorica	4 točke
4. Izola	2 točki
5. Tomos	2 točki
6. Proteus	0 točk

GROMOV MEMORIAL

Tekmovanje je bilo 2. in 3. januarja.

Nastopilo je 28 moških dvojic iz vse Slovenije.

Zmagala je dvojica iz Maribora.

Vrstni red:

1. Konstruktor, Maribor 1896 (Pihlar 949, Frajzman 947)
2. Brest, Cerknica 1870 (Turk 951, Gornik 919)
3. Tekstina, Ajdovščina 1857, (Milej 995, Turk 862)
4. Hmezd, Žalec 1841 (Kalčič 945, Čehovin 896)
5. Gradis, Ljubljana 1840 (Marinček 915, Janša 925)

6. Brest, Cerknica 1805 (Mulec 896, Prešeren 909)

KEGLJAŠKA TRIM LIGA

Na kegljišču v Cerknici greh koncu občinska trim liga v kegljanju (borbeni igre). Trenutno je v vodstvu ekipa Martinjaka, ki ima tudi največ možnosti za osvojitev prvega mesta.

V začetku februarja pa se bo začela občinska trim liga v disciplini 6 x 100 lučajev mešano. Nastopilo bo 12 ekip v dveh ligah. Kegljaška tekmovanja se bodo predvidoma končala v marcu.

Lestvica tekmovanja v borbenih igrah po 10. kolu:

1. Martinjak	18. točk
2. Kovinoplastika	16 točk
3. Brest	16 točk
4. SAP	14 točk
5. Gozdarstvo	12 točk
6. Elektro	12 točk
7. Upokojenci	8 točk
8. Mladinci	8 točk
9. Kovind	8 točk
10. Avtmontaža	6 točk
11. Gradišče	6 točk
12. Občina	2 točki
13. Kartonaža	

KVALIFIKACIJE ZA VSTOP V VI. SLOVENSKO LIGO

REZULTATI PO DVEH NASTOPIH (kegljišči Gradisa in Maksa Perca v Ljubljani)

1. CELJE 10157 (5225, 4932)
2. T. SLOVAN 10062 (5190 in 4872)
3. BREST 10051 (5186 in 4865)
4. RUDAR 9991 (5082 in 4909)
- BREST — Urbas (861, 799) — 1660
- Prešeren (857, 823) — 1680
- Mulec (853, 804) — 1657
- Turk (898, 790) — 1688
- Založnik (839, 808) — 1647
- Gornik (878, 841) — 1719 kegljev

Filmi v februarju

3. 2. ob 19.30 — ameriški western JEZDEC NA DOLGE PROGE
5. 2. ob 19.30 in 6. 2. ob 16. uri — hongkongški karate film ČUDEŽNI MOJSTER KUNG FUJA
6. 2. ob 19.30 — ameriški akcijski film NAPAD NA POLICIJSKO POSTAJO

DNEVI JUGOSLOVANSKEGA FILMA

7. 2. ob 16. uri in ob 19.30 — jugoslovanska komedija POT OKOLI SVETA
8. 2. ob 16. uri in ob 19.30 — jugoslovanski vojni film 13. JULIJ
10. 2. ob 19.30 — jugoslovanska vojna drama PREGON
11. 2. ob 19.30 — jugoslovanska drama SMRT GOSPODA GOLUŽE
12. 2. ob 19.30 in 13. II. ob 16. uri — hongkongška komedija POD GODEBA
13. 2. ob 19.30 — ameriška srhljivka KRVAVA MATORANTSKA NOČ
14. 2. ob 19.30 — ameriška kriminalka GOLJUFIVA IGRA
17. 2. ob 16. uri in ob 19.30 — ameriški pustolovski film POD ZEMLJE MONTREALA
18. 2. ob 17. uri — ameriške risanke KJE STA TOM IN JERRY?
18. 2. ob 19.30 in 20. 2. ob 19.30 — ameriška grozljivka PETEK, TRINAJSTEGA
19. 2. ob 19.30 in 20. 2. ob 16. uri — ameriški pustolovski film BEG S PADALOM
21. 2. ob 16. in ob 19.30 — japonski pustolovski film MASKIRANI VOZNIK
24. 2. ob 19.30 — ameriška komedija STIRJE LETNI ČASI
26. 2. ob 19.30 in 27. 2. ob 16. uri — ameriška komedija JUDY V UNIFORMI
27. 2. ob 19.30 — angleška kriminalka UBIJALEC IZ SLUSALKE
28. 2. ob 19.30 — ameriška kriminalka VISOKA TARČA

Kultura in turizem

KDOR ZATAJI ETNOGRAFSKE IN NARAVNE POSEBNOSTI, NIMA TURISTIČNE PERSPEKTIVE

Pogled kulturne skupnosti Cerknica na etnografsko in turistično dejavnost

Za občino Cerknica (oziroma ožjo Notranjsko) neizpodbitno veljajo tri dejstva: prvo — zelo bogata etnografska dediščina in kulturna zgodovina (ki ji sodobni utrip življenja in gospodarski razvoj občine iz leta v leto brišeta sledi);

drugo — lepa narava s svetovno znamenitostmi; tretje dejstvo pa nima s prvo dvema nobene logične povezave — nerazvito gostinstvo in turizem.

Vse to so zaskrbljujoča dejstva predvsem zato, ker jemljam prvi dve kot breme in ne kot prednost. Za nekatere znamenitosti (predvsem naravne) bi celo raje, da »poniknejo«, kot da nas s svojo vsakodnevno prisotnostjo »ščipajo« po vesti in opozarjajo, da bo slej ko prej treba nekaj storiti. S tem pa seveda ne smemo enačiti mnjenja večine cerkniških občanov, ki se sprašujejo, zakaj se ustavljamo ob osnovnih vprašanjih, saj pomeni vsako vlaganje in prelanjanje izgubo časa in denarja.

Sistem družbenega načrtovanja in samoupravljanja bi dosegel svoj osnovni namen, če bi se za vse družbene akcije dogovarjali v imenu širšega družbenega interesa, temu primerno razdelili naloge in razvili obliko pomoči in sodelovanja. Ker pa tega ni, se vsak oprijemlje svoje odrešilne bilke — »ziherašta«, ki pomeni: z družbenimi sredstvi preživeti brez napora in brez zavesti, da je treba ta sredstva upleniti v prid širšega interesa in koristi.

Pri vsem tem je očitno, da me je k pisjanju tega članka vzpodbudila odpoved pustnega karnevala. Zakaj je moral organizacijski odbor kloniti pod težo težav? Zato, ker vsaka prireditve, ki kvalitetno raste iz leta v leto, preraste društveno organiziranost in zahteva širši pristop oziroma delitev nalog. Usoda pustne prireditve je bila v tem, da smo jo vezali na gostinsko-turistični značaj.

Res je naš karneval etnografski in bi se morala pri tem

gradiva za zbirki »bloška smučnija« in »Cerkniško jezero« ter samacijo parka pri gradu Snežnik.

Vsa ta dejavnost in postavljanje raznih zbirk sta jalova, če bomo na področju gostinstva in turizma vrgli puško v koruzo. Vsaka stvar mora imeti svoj namen. Namen teh akcij pa je, prikazati posebnosti naše pokrajine čim širšemu krogu ljudi. Mislimo, da so naravne in etnografske značilnosti osnovni aduti za razvoj načrtnega turizma, ki bi naj imel stalno turistično ponudbo. Do tega pa ne bomo prišli s stihiskimi akcijami niti z gradnjo kvazi motelov, ampak s kulturno ponudbo in kultivirano pokrajino.

Zato so vse te akcije, ki jih vodimo prek kulturne skupnosti, bodisi finančno ali samo strokovno, vezane na svoj osnovni namen — razvoj turizma, sicer lahko gorovimo o razmetavanju družbenih sredstev.

M. Pesek

Še nedavno — kvalitetna in množična prireditve

Zakaj je na tem področju tako? Zato, ker se ne znamo povezati in organizirati. Vsak po svoje načrtujemo, vsak po svoje se ukvarjam z vprašanjimi finančne in organizacijske narave. Takšno stanje ustvarja tudi »ekonomsko miselnost«, ki daje prednost »čistemu gospodarstvu.«

Tako gre za delitev dela in sredstev tudi na področju etnografije in varstva naravne dediščine. Kulturna skupnost je načrtovala za sedanje srednjoročno obdobje postavitev polharske zbirke in zbiranje etnografskega

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE

SPREHAJALEC — EROTOMA NIJA — SIPAD — KAS — TS — NIVO — TOM — LETO — TABLETA — SEVALNIK — IKRE — PRETVARJANJE — CIA — ES — SOTOČJE — NEAKTIVNOST — D — OMEN — AČ — JK — TRN — ALARMIRATI — GARJE — NOE — SAGAN — FLOMASTER — LN — ANTON — TARA — ARAK — SA — KA — ATO — ENACAJ — TIPA — ALPINA — VITALNOST — EVEREST — OL — JOAN — EKIPA — VS — SNOVALKA — VALENCA — CAPIN — OIDIJ — NJASA — TA — OV — SELEN — AV — BP — STENJ — TI — ELEVATOR — KALCE — ROKAVICA — INICALA — AMORET — TREMA — AGA — KOZARIŠČE — NEPAL — UN — ERA — AJVAR — TRAKT — AT

IZID NAGRADNEŽREBNA

Tokrat so se križankarji resno izkazali. Kljub dvema manjšima napakama pri izdelavi noveletne križanke so nam do roka poslati rekordnih 167 rešitev.

Izmed njih je posebna komisija izzrebalaa naslednje nagrajenice:

100 din dobijo Sašo Kovač, Peščenik n. h. Cerknica, Jožica Hladnik, TOZD Iverka in Mateja Lah, Peščenik n. h. Cerknica; 300 din prejme Tončka Kovša, Kamna gorica z. š. 28, Cerknica;

500 din pa Jože Jadrič, Kamna gorica n. h. Cerknica.

II. zvezek Notranjskih listov dobita Jernej Šmalc, Loško — Cerknica in Lidija Ule, Cesta na jezero 11, Cerknica.

Nagrajencem čestitamo!

Nagrade lahko dvignejo v blagajni Skupnih dejavnosti ali pa jih jih bomo poslali po pošti; knjižni nagradi pa nagrajencu dobita osebno pri glavnem uredniku.